

Τό περί Θεοῦ ἐρώτημα

ὁ περί Θεοῦ ἐρώτημα, πανάρχαιο καί πάντα σύγχρονο. Ἡ παρουσία ἢ ἀπουσία τοῦ Θεοῦ, ὡς κορυφαῖο ἐρώτημα, εἶναι συνεχῶς ἐνώπιόν μας. Καί ὁ σημερινός παγκοσμιοποιημένος ἄνθρωπος θέτει τά ἐρωτήματα: Τί εἶναι ὁ Θεός; Ποῦ εἶναι; Τί κάνει ὁ Θεός γιά μένα; Νά πιστεύω στόν Θεό ἢ ὄχι; Συχνά φιλόσοφοι, πολιτικοί, διανοητές, ἐπιστήμονες, καλλιτέχνες θέτουν τά ἐρωτήματα αὐτά, προβληματίζονται στό περί Θεοῦ ἐρώτημα. Καί ὅσο οἱ τεχνολογικές ἐπιστήμες αὐξάνουν, τόσο τό ἐρώτημα καθίσταται ἐπιτακτικό. Ἐχει διαπιστωθεῖ ὅτι ὅσο κι ἂν πολεμεῖται ὁ Θεός, ὅσο κι ἂν ἐπιχειρεῖται νά τεθεῖ στή γωνία, τόσο τό αἶσθημα τοῦ ἀνικανοποίητου ψυχικοῦ κενοῦ φουντώνει καί ὁ Θεός ἀναζητεῖται.

Ὁ διάσημος Ἰταλός συγγραφέας Οὐμπέρτο Ἔκο δηλώνει ὅτι «δέν πρέπει νά ξεχνᾷ κανεῖς τό ρόλο πού ἔχει ἡ Βίβλος στήν ἀνάπτυξη τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ» καί ὁ Ἀμερικανός διανοούμενος Νόαμ Τσόμσκι μιλά γιά «ἠθική κρίση στούς διανοούμενους καί ἐπιστήμονες». Ἐπίσης ὁ Γάλλος κοινωνιολόγος τῶν θρησκειῶν Φρεντερίκ Λενουάρ γράφει ὅτι «ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀπελευθερωμένος ἀπό τήν πίστη στόν Θεό ἔφερε τό Ἄουσβιτς, τά Γκουλάγκ καί τή Χιροσίμα». Ὡστόσο ἀκόμη καί δεδηλωμένοι ἄθεοι ἀναζητοῦν τόν Θεό, ὅπως ὁ Ντένετ καί ὁ Ὀνφρό.

Ἀποδεικνύεται τελικά ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι γεμάτη ἀπό ἀναζήτησι. Ὁ ἄνθρωπος ζητᾷ τόν «ἐπιού-

σιον ἄρτον», ζητᾷ τόν «Δημιουργό καί Πλάστη του».

Μή ξεχνᾶμε ὅτι τό πρῶτο πού εἶδε ὁ ἄνθρωπος μετά τήν δημιουργία του, ἦταν ὁ Θεός. Ἡ ἀναφορά του εἶναι ὁ Θεός, γιατί ἔχει τήν θεϊκή σφραγίδα μέσα του.

Ὁ ἄνθρωπος, ὁ κάθε ἄνθρωπος, θρησκεύει, δηλαδή «ἐκζητεῖ» τόν Θεό καί ἔχει ἔμφυτη τήν θρησκευτικότητα μέσα του. Τό πρόβλημα εἶναι ἡ λανθασμένη ἀντίληψη περί Θεοῦ καί τό ποῦ ψάχνει νά βρεῖ τόν Θεό.

Ὡστόσο, ὑπάρχει ἡ διερμηνεῖα καί ὁ Διερμηνεύς. Βρίσκονται στόν δρόμο πρὸς Ἑμμαούς.

Ἡ ἄγνοια τοῦ Θεοῦ

Εἶναι γεγονὸς ὅτι ὑφίσταται παχυλὴ ἄγνοια γιὰ τὸ κορυφαῖο θέμα στὴ ζωὴ τοῦ κάθε ἀνθρώπου, γιὰ τὸ θέμα Θεός.

Ἄλλοι θεωροῦν τὸν Θεό ὡς ἓνα ἀνώτατο ὄν, μακριὰ στὰ σύννεφα πού δέν ἀσχολεῖται μέ τὰ ἀνθρώπινα. Ἄλλοι ἐμπλέκουν τὸν Θεό μέ αἰτήματα τῆς ἐπιστήμης καί υἱοθετοῦν τὴν ἄποψη ὅτι ἡ θρησκεία συγκρούεται μέ τὴν ἐπιστήμη. Καί ἄλλοι ὁμιλοῦν γιὰ θάνατο τοῦ Θεοῦ, γιὰ ἀνυπαρξία τοῦ ἐμμένοντος στό μηδενισμό. Ὑπάρχουν ἀκόμη καί ἐκεῖνοι πού χλευάζουν τὸν Θεό, λοιδοροῦν τοὺς πιστοὺς καί πολὺ χειρότερα προβάλλουν τὴν ἀθεΐα.

Ὡστόσο θεωροῦμε ὅτι δέν θά πρέπει νά μένουν ἀναπάντητες οἱ ποικίλες αὐτές ἀθεϊστικές ἀπόψεις ὅχι βεβαίως μέ τὴν ἔννοια κάποιας ἀντεπίθεσης ἀλλὰ μέ τὸ ἐπιτακτικὸ ὀφειλόμενο χρέος τῆς ὁμολογίας τῆς πίστεως, τῆς παρουσιάσεως τῆς ἀλήθειας ὥστε νά μὴ πλανᾶται ἡ μυθολογία καί ἡ ἀλογία κρημνίζοντας συνειδήσεις.

Στὶς ἀθεϊστικές αἰτιήσεις καί στὴν ἄγνοια ἢ ἡμιμάθεια πού παρατηρεῖται ἔχουμε νά ἀντιτάξουμε ὅτι κατ' ἀρχὴν δέν εἴμαστε ἐμεῖς πού ἀνακαλύψαμε τὸ Θεό. Αὐτὸ εἶναι πολὺ βασικό. Ὁ Θεός ἀποκαλύφθηκε στοὺς ἀνθρώπους. Ἐκεῖνος ὁ Δημιουργὸς τοῦ σύμπαντος κόσμου μᾶς ἔκανε γνωστόν τὸν ἑαυτὸν Του. Ὁ Θεός συνεπῶς δέν εἶναι ἓνα ἰδεολογικὸ κατασκεῦασμα δικό μας. Βεβαίως δέν γνωρίζουμε, ὡς ἄνθρωποι τὴν οὐσία τοῦ Θεοῦ γιατί ὁ Θεός εἶναι ἀπερίγραπτος, ἀκα-

τάληπτος καὶ ἀναλλοίωτος. Εἶναι μόνο προσιτός καὶ μεθεκτός κατὰ τίς ἐνέργειές Του. Φυσικά ὁ Θεός δέν ἀποδεικνύεται. Βιώνεται γιατί αὐτοανακαλύπτεται.

Τρία ἐμπόδια φέρουν τὴν ἀθεΐα στό προσκήνιο. Τό πρῶτο εἶναι ἡ ἀπολυτοποίηση τῆς λογικῆς. Ὁ Θεός δέν εἶναι ἀποτέλεσμα καὶ συμπέρασμα μιᾶς λογικῆς-ἀνθρώπινης-πεπερασμένης ἐπεξεργασίας. Ἡ γνώση τοῦ Θεοῦ εἶναι ἄλλου εἶδους γνώση. Γι' αὐτό μπορεῖ νᾶχει θεογνωσία καὶ ὁ ἀγράμματος ἢ ὀλιγογράμματος ἄνθρωπος. Δέν εἶναι θέμα πτυχιακῶν ἐξετάσεων καὶ doctorat. Ἡ γνώση τοῦ Θεοῦ εἶναι ὑπόθεση τῆς ψυχῆς, τῶν πνευματικῶν ὀφθαλμῶν νά ἰδοῦν τὰ Μυστήρια τοῦ Θεοῦ. Τό δεύτερο ἐμπόδιο εἶναι τό πρόβλημα τῆς ὁμολογίας. Φαίνεται παράδοξο αὐτό. Ὡστόσο ὑπάρχει μία διάσταση τοῦ θεολογικοῦ λόγου καὶ τῆς θεολογικῆς-ἐκκλησιαστικῆς γλώσσας μέ τόν σύγχρονο ἄνθρωπο. Γιά παράδειγμα, ἄλλη ἔννοια ἔχει ἡ λέξη «ἄτομο» καὶ ἄλλη «πρόσωπο» γιά τόν ἄνθρωπο, ἄλλο εἶναι ὁ «βίος» καὶ ἄλλο ἡ «ζωή», ἄλλο «ψυχή» στή γλώσσα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἄλλο στήν ἐπιστήμη τῆς ψυχολογίας. Ἡ ἄγνοια τῆς ἐκκλησιαστικῆς γλώσσας καὶ ὀρολογίας ἐπιφέρει πολλή σύγχυση καὶ ἀπομόνωση.

Τό ἐπόμενο ἐμπόδιο εἶναι τό ἄγευστο τοῦ Θεοῦ. Ὅταν κάποιος ποτέ δέ ἔχει γευθεῖ τὴν ὠραιότητα καὶ γλυκύτητα τῆς κατὰ Θεόν ζωῆς εἶναι πολύ δύσκολο νά κατανοήσῃ τὰ τοῦ Θεοῦ πράγματα. Ἐλλείπει ἡ ἐμπειρία τῆς πίστεως. Ὅταν μάλιστα ἡ καθημερινή ζωὴ φορτίζεται καὶ ἀπό τό γεγονός τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν ποικίλων παθῶν τότε ὁ

ἐγκλωβισμός καθίσταται ἀνελευθερία καί δουλεία πού δέν ἐπιτρέπει τό ἄνοιγμα στόν οὐρανό. Καθίσταται βαρυκάρδιος καί ἡ πορεία του εἶναι «ἐν βουλῇ ἀσεβῶν» καί ἀρνήσεων τοῦ Θεοῦ.

Τό ζήτημα εἶναι νά γνωρίσουμε τελικά τόν ἀληθινό Θεό ὥστε νά ἐκλείπει ἡ λανθασμένη ἀντίληψη περί Θεοῦ. Καί ὁ Θεός προσεγγίζεται μέ ταπείνωση καί μέ πίστη «διά τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Του» ἐκεῖ ὅπου διαφυλάσσεται αὐθεντικῶς ἡ θεία διδασκαλία, τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου. Ἡ Ἐκκλησία ζεῖ τήν παρουσία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καί Ἐκεῖνος μᾶς ὁμιλεῖ γιά τόν Πατέρα Του τόν «ἐν τοῖς οὐρανοῖς». Ἔτσι ἡ Ἐκκλησία, «τό μέγα τοῦτο μυστήριον τῆς εὐσεβείας», μᾶς προσφέρει τήν προσωπική συνάντηση μέ τό Θεό, ἐκεῖ ὅπου συντελεῖται ἡ σύνθεση τοῦ ὑπερβατικοῦ καί τοῦ ἐνδοκοσμικοῦ. Αὕτη ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ στή λατρεία, στήν χριστιανική σύναξη μᾶς ὁδηγεῖ στή γνώση τοῦ Θεοῦ, στήν ἐμπιστοσύνη τῆς ἀγάπης του καί τότε ἐκλείπει κάθε ἀθεΐα.

